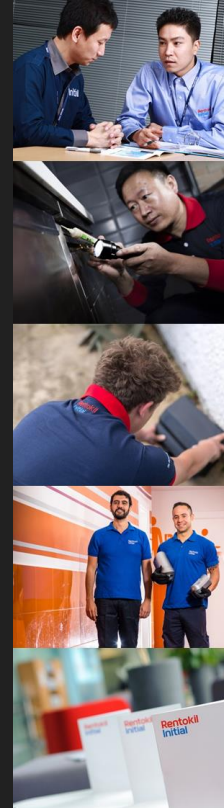

Rentokil Initial

Redegjørelse rapporter for godkjenning

Tilbake til 2013:

Nasjonalt folkehelseinstitutt
Avdeling for skadedyrkontroll
Postboks 4404 Nydalen
0403 Oslo

Sted: _____ dato: _____

Søknad om godkjenning som skadedyrbekjemper

Jeg søker om godkjenning som skadedyrbekjemper og viser til bestått eksamen i kurs for skadedyrbekjempere del 1 og 2.

Attest som viser praksis er vedlagt.

Med hilsen

Navn: _____ Fødselsdato: _____

Arbeidsoppgavene har vært: rådgivning , informasjon , prøvebehandling , artsbestemmelse av skadedyr , forebygging , bekjempelse .

Kommentarer:

Inspeksjon og bekjempelse av rotter og mus

1. Følgende virveldyr har vært bekjempet og/eller gjort forebyggende arbeide mot:

rotter , husmus , skogmus , vånd ,

Kommentarer:

2. Følgende metoder har vært brukt: åtegiftblokker , kontaktpulver , drikkeåte , limfeller , slagfeller (klappfeller) , levendefangende feller , forebyggende tiltak (beskriv),

Kommentarer:

3. Følgende kjemiske bekjempelsesmidler har vært brukt: warfarin , bromadiolon , difenakum , kumatetralyl , andre midler

Kommentarer:

4. Bekjempelsene er utført i følgende miljøer: næringsmiddelbedrifter , møller , siloer , bakerier , husdyrrom , andre landbruksbygninger , bolighus , leilighets-komplekser , barnehage , skole , kontor , sykehus, helseinstitusjoner , hotell , parker , søppelfylling , kloakknett , friluftsområder

Kommentarer:

5. Varighet av praksis samlet for rotter og mus. Del opp søkerens praksis i noen få viktige områder og oppgi varigheten hver for seg og varigheten samlet..

Krav til godkjenning

Utdrag av Rundskriv I-2/2012 Om krav til godkjenning av skadedyrbekjempere:
For å bli godkjent som skadedyrbekjemper må kurset for skadedyrbekjempere være fullført og bestått. Kurset skal til sammen ha en varighet på minst ti dager. Kurset er delt i to, kursdel I og kursdel II. Hver del skal ha en varighet på minst fem dager. Det skal tas en skriftlig eksamen for hver del. For å kunne bruke bekjempelsesmidler merket med faresymbol og farebetegnelse meget giftig og giftig kreves det at skadedyrbekjemperen i tillegg gjennomfører særskilt kurs.

Det er et krav om at godkjente skadedyrbekjempere skal ha fått noe praktisk erfaring med skadedyr, hvordan man forebygger og bekjemper dem, og hvordan man utfører arbeidet på en sikker og minst mulig helse- eller miljøskadelig måte. Søkere må dokumentere at vedkommende har hatt praksis fra arbeid innen skadedyrbekjempelse under veiledning av godkjent skadedyrbekjemper. Det er søkeren som er ansvarlig for å skaffe seg og dokumentere nødvendig praksis. Praksis skal dokumenteres ved at søkeren under praksisperioden selv fører protokoller, etter nærmere angivelse fra Folkehelseinstituttet. Protokollene skal være attestert av veilederen og framlegges Folkehelseinstituttet sammen med søknad om godkjenning. Ut fra omfang og kvalitet på protokollene vil disse bedømmes bestått eller ikke bestått.

Praksisen skal være utført i løpet av de fem siste årene. Praksis av minst en måneds varighet og minst 20 bekjempelser på hvert av følgende områder er nødvendig:

- Inspeksjon og bekjempelse av gnagere. Både forebygging/sikring og ulike mekaniske og kjemiske bekjempelsesmetoder skal ha blitt brukt.
- Inspeksjon og bekjempelse av insekter. Både forebygging/sikring og ulike mekaniske og kjemiske bekjempelsesmetoder skal ha blitt brukt.

Om man blir ferdig med et av områdene først, for eksempel gnagere, kan man få midlertidig delgodkjenning til selvstendig bekjempelse innen dette området i ett år. Forutseningen er at kursdel I og II er gjennomført og bestått. For å bli godkjent skadedyrbekjemper må praksis på det andre området gjennomføres innen ett år etter første delgodkjenning.

Opplysninger om søker

Navn: _____ Fødselsdato: _____
Privat adresse: _____ c-post: _____

Opplysninger om veileder

Navn: _____ c-post: _____

Opplysninger om overordnede leder

Navn: _____ c-post: _____

Bekreftelse på varighet av praksis

Det bekrefteles med dette at søkeren har praksis av følgende varighet:
 Minst en måned på bekjempelse av gnagere Minst en måned på bekjempelse av insekter
Dato: _____ Signatur veileder: _____

Søknad om godkjenning

Jeg (søker) har bestått Kurs for skadedyrbekjempere del 1 og 2 og søker med dette om:
 Godkjenning som skadedyrbekjemper (nødvendige attesterte protokoller er vedlagt)
Dato: _____ Signatur søker: _____

Søknaden sendes sammen med protokoller* til:

e-post: skadedyr@thi.no
Folkehelseinstituttet
Avdeling for skadedyrkontroll
Postboks 222 Skøyen
0213 Oslo

Veiledning for protokollføring

For å tilfredsstille kravene om praksis ved søknad om godkjenning som skadedyrbekjemper skal det føres 20 protokoller for bekjempelse av gnagere og 20 protokoller for bekjempelse av insekter.

Praksisen skal omfatte inspeksjoner, forebyggende tiltak og ulike bekjempelsestiltak. Arbeidsoppgavene skal være varierende når det gjelder omfang, bekjempelsesmetoder, hvilket miljø man bekjemper i og type skadedyr som bekjempes.

Protokollene skal føres av søkeren og hver enkelt protokoll skal attesteres av veilederen.

De ulike skadedyrfirmaer har litt forskjellig utforming av protokoller, men for å få godkjent praksis må søkerens protokoller minst inneholde følgende punkter:

Generell informasjon

- **Tidspunkt for tiltaket**
dato/klokkeslett

- **Sted**
Adresse for tiltak, type lokale (bolighus, bakeri, skole osv.)

- **Oppdragsgiver**
Navn, adresse, kontaktteléfono

- **Eier**
Navn, adresse og kontaktteléfono dersom eier ikke er oppdragsgiver

Informasjon om angrepet

- **Type skadedyr**
Art (basert på identifisering av dyret eller sportegn), størrelse på angrep

Gjennomføring av bekjempelsen (protokollen skal inneholde informasjon om benyttede tiltak)

FOREBYGGENDE TILTAK	MEKANISK BEKJEMPELSE
<ul style="list-style-type: none">• Begrunnelse for valg av middel og metode* (i forhold til substitusjonsprinsippet)• Anvendt tiltak (middel) Type tiltak (sanitasjon, sikring eller annet)	<ul style="list-style-type: none">• Begrunnelse for valg av middel og metode (i forhold til substitusjonsprinsippet)• Anvendt tiltak (middel) Type tiltak (feller, støvsuging, varme/kulde, ressursavgrensning, miljøendringer eller annet)
<ul style="list-style-type: none">• KJEMISK BEKJEMPELSE• Begrunnelse for valg av middel og metode (i forhold til substitusjonsprinsippet)• Anvendt middel Handelsnavn, aktivt stoff (kjemisk navn), konsentrasjon av aktivt stoff i bruksblandingen, løsemiddel• Mengde (kvantum) bruksblanding benyttet Antall liter sprøytemiddel, antall gram gel, pulver, voksblokk m.m.	<ul style="list-style-type: none">• BIOLOGISK BEKJEMPELSE• Begrunnelse for valg av middel og metode (i forhold til substitusjonsprinsippet)• Anvendt middel Handelsnavn på preparatet, organisme i preparatet

- **Nabovarsel**
Er distribuert/ Er ikke distribuert (må begrunnes)

Etter bekjempelsen

- **Skader av tiltaket**
Utilitskittet søl med kjemikalier, personskader, ødeleggelse av bygningsdeler eller lignende

- **Resultat**
Umiddelbart resultat/ resultat fra etterkontroll. Etterkontrollen angis med dato

* Se Skrift om skadedyrbekjempelse § 1-3 for definisjon av ordene middel og metode

Godkjent skadedyrbekjemper

Minst en måneds praksis med totalt 40 protokoller:
20 protokoller med inspeksjon og bekjempelse av gnager
20 protokoller med inspeksjon og bekjempelse av insekter

Variasjon metodikk:

- Inspeksjon
- Bekjempelse uten pesticider (mekanisk)
- Bekjempelse med pesticider (kjemisk)
- Overvåking
- Oppfølging
- Sikring/ Forebygging
- Etterkontroll

Godkjent skadedyrbekjemper

Minst en måneds praksis med totalt 40 protokoller:
20 protokoller med inspeksjon og bekjempelse av gnager
20 protokoller med inspeksjon og bekjempelse av insekter

Variasjon type skadedyr:

- Rotter
- Mus
- Lagervareinsekter
- Maur
- Kakerlakker
- Veggedyr
- Skjeggkre/ Sølvkre
- Tekstilskadedyr
- Treborende insekter (hvis du er heldig)

Godkjent skadedyrbekjemper

- En søker og en veileder

Begge er juridisk ansvarlig for gjennomføringen i henhold til forskrift og rundskriv.

- Veileder planlegger bekjempelsen, men i dialog med søker
- Søker må skrive egne protokoller for bekjempelsen
- Protokoll skal også signeres av veileder

Praksisen skal være gjennomført i løpet av de siste fem årene.

Sjekkliste - et hjelpemiddel fra Folkehelseinstituttet

Protokoller insekter

Protokollnummer

Protokollelement	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
<i>Dato for oppdraget</i>																					
<i>Kundenavn</i>																					
<i>Kundens kontaktinformasjon og tlfnr.</i>																					
<i>Adresse: gatenavn, poststed og postnummer</i>																					
<i>Navn på skadedyrbekjemper</i>																					
<i>Navn på veileder</i>																					
<i>Type oppdrag (inspeksjon, forebygging, sikring, bekjempelse)</i>																					
<i>Skadedyrart funnet</i>																					
<i>Metoder benyttet under bekjempelsen</i>																					
<i>Metodebegrunnelse etter substitusjonsprinsippet</i>																					
<i>Nabovarsel gitt (ja/nei)</i>																					
<i>Begrunnelse for eventuelt utelatt nabovarsel</i>																					
<i>Navn på benyttet pesticid (hvis kjemisk bekjempelse)</i>																					
<i>Aktivt stoff i pesticidet (hvis kjemisk bekjempelse)</i>																					
<i>Prosent aktivt stoff i pesticidet (hvis kjemisk bekjempelse)</i>																					
<i>Mengde av pesticid benyttet (hvis kjemisk bekjempelse)</i>																					
<i>Råd om framtidig forebygging mot skadedyr</i>																					
<i>Signatur veileder og søker</i>																					
<i>Annet</i>																					

Protokoller gnagere og andre vertebrater

Protokollnummer

Protokollelement	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
<i>Dato for oppdraget</i>																					
<i>Kundenavn</i>																					
<i>Kundens kontaktinformasjon og tlfnr.</i>																					
<i>Adresse: gatenavn, poststed og postnummer</i>																					
<i>Navn på skadedyrbekjemper</i>																					
<i>Navn på veileder</i>																					
<i>Type oppdrag (inspeksjon, forebygging, sikring, bekjempelse)</i>																					
<i>Skadedyrart funnet</i>																					
<i>Metoder benyttet under bekjempelsen</i>																					
<i>Metodebegrunnelse etter substitusjonsprinsippet</i>																					
<i>Nabovarsel gitt (ja/nei)</i>																					
<i>Begrunnelse for eventuelt utelatt nabovarsel</i>																					
<i>Navn på benyttet pesticid (hvis kjemisk bekjempelse)</i>																					
<i>Aktivt stoff i pesticidet (hvis kjemisk bekjempelse)</i>																					
<i>Prosent aktivt stoff i pesticidet (hvis kjemisk bekjempelse)</i>																					
<i>Mengde av pesticid benyttet (hvis kjemisk bekjempelse)</i>																					
<i>Råd om framtidig forebygging mot skadedyr</i>																					
<i>Signatur veileder og søker</i>																					
<i>Annet</i>																					

Vurderinger ved protokollføring

- Er hva du gjorde sist, fremdeles det riktige å gjøre i dag?
- Skal du bruke en annen type bekjempelse nå?
- Giftfrie løsninger?

Husk å begrunne vurderingen i rapporten.

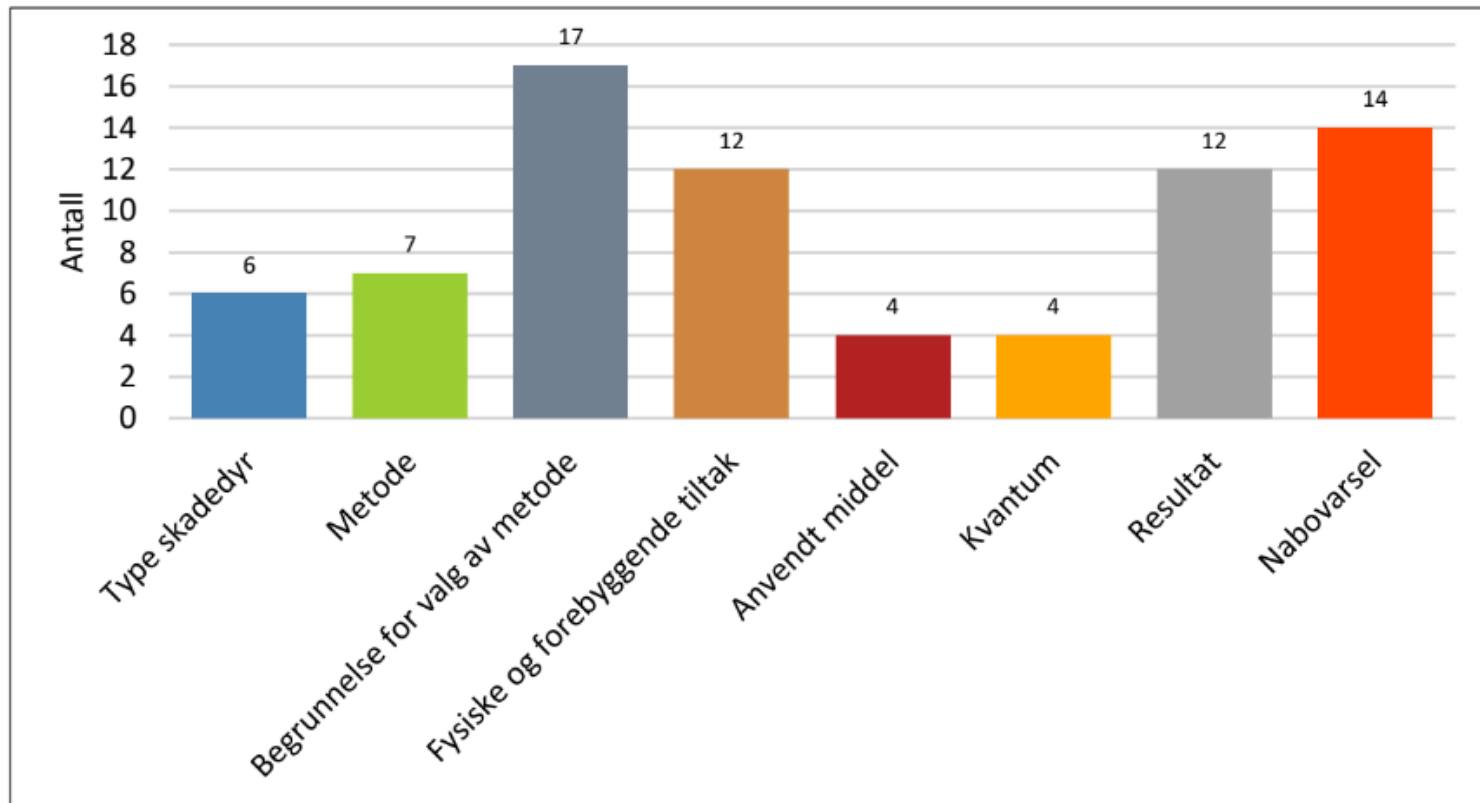
“Giftig åte benyttes for å slå ned den høye aktiviteten av gnagere”

er ikke lenger tilstrekkelig, vi må også kommentere hva vi har forsøkt tidligere:

- Mekanisk bekjempelse?
- Sikring?
- Er anbefalinger fulgt av kunde?

En kunderapport skal kunne “stå på egne ben”. Det kan være mange som skal lese den og ikke alle har forkunnskap eller historikk tilgjengelig.

Gjentakende feil ved protokollføring

Gjentakende feil ved protokollføring

Type skadedyr, metode, anvendt middel og mengde er kanskje forglemmelser i en travel hverdag?

Da står vi igjen med de punktene hvor det kreves litt mer av oss:

- *Begrunnelse for valg av metode*
- *Forebyggende tiltak - er det forsøkt med sikring?*
- *Resultat - har vi høyt nok fokus på sluttbefaring?*
- *Nabovarsel*

Godkjenningsprosessen

Gjennomsnitt de siste 10 årene:

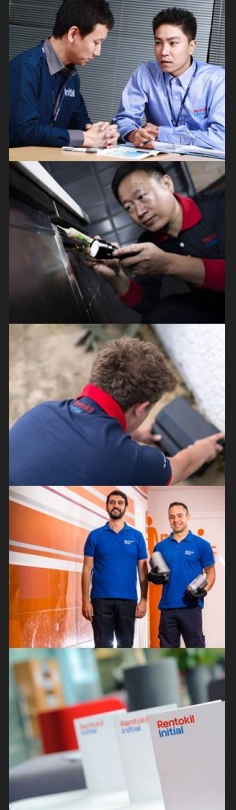
- 6 mnd etter gjennomført kurs og eksamen er 33% av deltakerne godkjente skadedyrbekjempere
- 12 mnd etter gjennomført kurs og eksamen er 56% av deltakerne godkjente skadedyrbekjempere

Med ny ordning (innsending av protokoller) i 2013 sank andelen godkjente skadedyrbekjempere innen 12 mnd fra 80% ned til 50%

*“Rekorden” på antall dager fra bestått kurs til godkjenning: **2455 dager***

Rentokil Initial

Nabovarsler

Forskrift om skadedyrbekjempelse

§ 3-4.Nabovarsel

Enhver som skal foreta skadedyrbekjempelse skal varsle naboer og andre som kan bli berørt av skadedyrbekjempelsen. Disse skal bli orientert om når tiltaket skal gjennomføres, hvilket bekjempelsesmiddel som skal brukes og om faresignaler og forholdsregler som må tas. Nabovarsel kan utelates dersom dette anses åpenbart unødvendig eller ikke er praktisk gjennomførbart.

Før tiltaket iverksettes skal den som skal foreta skadedyrbekjempelsen forvise seg om at naboer og berørte er klar over gjennomføringstidspunktet.

Nabovarsel

Nabovarsel skal distribueres, *såfremt det ikke er praktisk gjennomførbart.*

Klistremerke på åtestasjoner er ikke tilstrekkelig og oppslagsverk skal kun benyttes unntaksvis.

Eksempler:

“Nabovarsel ikke distribuert da området er lukket for offentligheten “

- men er oppdragsgiver informert?

“Nabovarsel ikke distribuert da utstyr er plassert på et næringsområde”

- men er det publikum tilstede? Hva med ansatte?

Hva med foreldre som har barn i skoler og barnehager? De burde i aller høyeste grad informeres om hva som foregår der barna deres oppholder seg.

Generelt

Husk at skadedyrkontroll er et fag som er i kontinuerlig endring.

Nye regler og retningslinjer kommer til hele tiden.

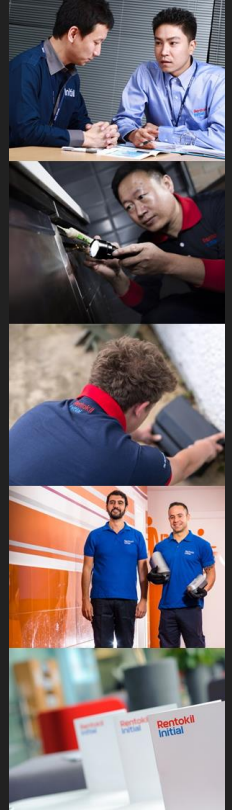
Det blir bare mer og mer viktig å dokumentere hva vi gjør

- og ikke minst vurdere hva vi gjør.

I verste fall oppstår en forgiftning på grunn av manglende vurdering - det er en utrolig vanskelig og krevende situasjon å komme i for alle berørte.

Rentokil Initial

Arbeid i skoler og barnehager

Tilsyn 2021/ 2022

Tilsynskampanjen er gjennomført av Helseetaten i samarbeid med Oslo kommune.

Hensikten med et tilsyn er blant annet:

- å få oversikt over gjennomførte bekjempelser
- å se hvilke utfordringer med skadedyr som eksisterer
- å kartlegge hvilke midler og metoder som benyttes
- å se om bekjempelsen er utført fagmessig korrekt

Tilsynet gjennomføres for å bidra til forbedring og forhindre risiko for helse og miljø.

Totalt ble det gjennomført 32 tilsyn ved skoler og barnehager.

Tilsynsrapport skoler og barnehager 2022

Det ble avdekket avvik ved 26 av 32 bekjempelser.

Tilsynsrapport skoler og barnehager 2022

Følgende avvik ble avdekket:

Substitusjonsprinsippet er ikke fulgt.

Unødvendig bruk av gift og manglende fokus på gjennomføring av forebyggende tiltak.

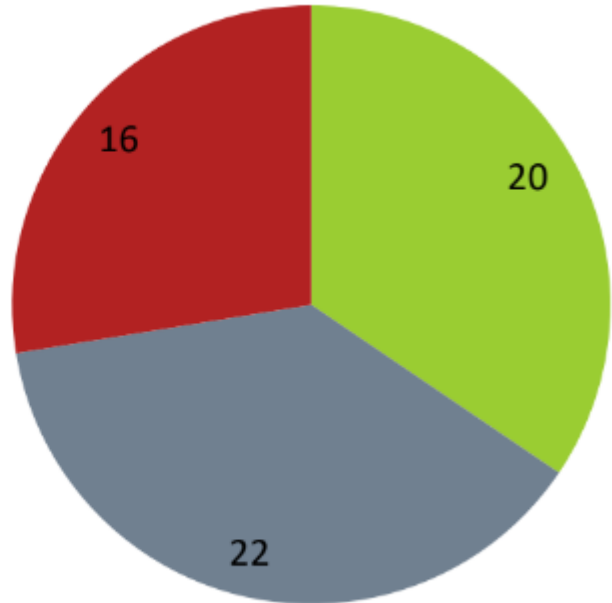
Protokoller mangler relevante opplysninger.

Valg av metode, forebyggende tiltak, resultat og varslings om bekjempelsen.

Nødvendig nabovarsling er ikke gitt.

Manglende varslings der bekjempelse kan være en risiko for omgivelsene

Avvik på protokollføring

- Protokoll mangler relevante opplysninger og vurderinger
- Substitusjonsprinsippet er ikke fulgt
- Nødvendig nabovarsling er ikke gitt

Substitusjonsprinsippet

Av saker som rapporteres til Giftinformasjonen, er det stor overvekt av barn som er berørt.

- Barn tåler mindre eksponering enn voksne og har en dårligere evne til å bryte ned og skille ut giftstoffer
- Utviklingen kan påvirkes negativt
- De er mer utsatt for å komme i kontakt med pesticider

Vurderinger

- Ingen bruk av rodenticider i og rundt skolen eller barnehagen.
- Mekaniske feller bør heller ikke brukes i lekeområdet til barn.
- Insekter bør kun bekjempes med forgiftet åte, hvis andre giftfrie metoder ikke er tilstrekkelig. Åte må plasseres utilgjengelig for barn.
- Kan og bør bekjempelsen foregå utenfor skolens eller barnehagens åpningstider?
- Foreldre skal varsles om at bekjempelse pågår. Nabovarsel skal benyttes ved barnehager, selv om barnehagen ligger avsidesliggende.
- Nabovarsel skal vedlikeholdes ved hvert besøk. Det er ikke tilstrekkelig at det ble distribuert nabovarsel ved oppstart av avtalen.

Sørg for at både leder og ansatte er informert om en eventuell bekjempelse - de vil sannsynligvis få mange spørsmål fra foresatte mens bekjempelsen pågår.

Andre alternativer

Tenk integrert skadedyrkontroll

Vi har nå en større verktøykasse enn vi noen gang tidligere har hatt.

Masse lykke til og takk for meg